

Baerveldt drainage implantatie

glaucoomoperatie

patiënteninformatie

U heeft met uw arts afgesproken dat u een glaucoomoperatie aan uw oog krijgt. De arts gaat een drainage implant (Baerveldt) plaatsen. Hoe gaat de operatie? Hoe moet u zich voorbereiden? Dat en meer leest u in deze folder.

Wat is glaucoom?

Glaucoom is een ziekte waarbij de druk in de oogbol te hoog is. Vrijwel altijd wordt dit veroorzaakt door een verstoorde afvoer van het kamerwater uit het oog (niet te verwarren met traanvocht). De hoge druk in het oog heeft als gevolg dat de oogzenuw aan de achterzijde van het oog beschadigd raakt. Hierdoor kan het zicht op den duur verslechteren. Soms treedt een beschadiging van de oogzenuw op terwijl de oogdruk niet verhoogd is. Door de oogdruk extra te verlagen kan verdere beschadiging van de oogzenuw zo veel mogelijk worden beperkt. Meer algemene informatie over glaucoom kunt u lezen in de folder 'Glaucoom' of op onze website www.olvg.nl. Soms heeft de hoge druk als gevolg dat het hoornvlies aan de voorzijde van het oog niet goed kan functioneren. Het hoornvlies kan hierdoor troebel worden en pijnlijk aanvoelen. Door verlaging van de oogdruk kan het hoornvlies weer beter functioneren en de pijn afnemen.

Doel Baerveldt drainage implantatie

Het doel van deze ingreep is om het zicht zo goed mogelijk te behouden. Hiervoor is het noodzakelijk om de oogdruk te verlagen. Verdere beschadiging van de oogzenuw wordt hiermee zo veel mogelijk voorkomen.

Soms is het doel van de behandeling het zoveel mogelijk terugdringen van de pijn.

Deze operatie is geschikt is voor alle vormen van glaucoom. Hij kan worden gedaan als een eerdere behandeling (bijvoorbeeld trabeculectomie) niet succesvol was of niet kan worden uitgevoerd.

Wat gebeurt er tijdens de operatie?

- Bij een Baerveldt implantatie plaatst de oogarts een plaatje op het oog, onder de oogspieren. Aan dit plaatje zit een slangetje.
- De arts brengt dit slangetje via een kleine opening in het oog, onder het bindvlies (oogwit) aan de bovenzijde van het oog.
- Om het plaatje heen wordt door het eigen lichaam een kapseltje gevormd. Het kamerwater stroomt door het slangetje en wordt door het kapsel verder afgevoerd.
- Het slangetje moet goed bedekt en beschermd blijven. Daarom plaatsen we donormateriaal over het slangetje. Meestal wordt hiervoor een klein stukje van een menselijk donor oog (donorsclera) gebruikt. Afstotingsreacties worden hiervan nooit gezien.

Oogdruk na de operatie

Na de operatie wordt niet direct de uiteindelijke oogdruk bereikt.

- In het begin is de oogdruk lager door “lekkage” onder het bindvlies. Deze lekkage wordt geleidelijk minder, waardoor de oogdruk weer langzaam hoger wordt.

- Na 4 tot 8 weken gaat het slangetje vanzelf open en daalt de oogdruk weer. Nu wordt de uiteindelijke oogdruk bereikt.
- Soms wordt geen heel lage oogdruk bereikt. Er zijn dan aanvullende oogdruppels nodig of, soms, een tweede Baerveldt operatie om de oogdruk voldoende laag te maken.
- Na maanden of jaren kan soms opnieuw een operatie nodig zijn, omdat de positie van het slangetje in het oog niet meer goed is of omdat het slangetje bovenop het oog niet meer goed bedekt is door bindvlies.
- Een heel enkele keer is de oogdruk na de operatie te laag en is opnieuw een operatie nodig om het plaatje iets kleiner te maken.

Wat merkt u van een Baerveldt implant?

Meestal merkt u niets van de implant. Sommige mensen voelen een lichte druk op de plaats van de implant. Als u het bovenooglid optilt dan is een lichte verdikking bovenop het oog zichtbaar. Vaak is hier ook een wit stukje te zien: dit is het donormateriaal dat doorschemert door uw eigen bindvlies. Als u het ooglid niet optilt dan is meestal nauwelijks iets te zien van de implant.

Complicaties

Geen enkele operatie is zonder risico's. De risico's bij deze operatie zijn gering. Een belangrijke complicatie om te noemen is een infectie. Dit komt weinig voor, namelijk minder dan 1 op 1500.

Zeldzame bijwerkingen van de operatie zijn:

- chronische irritatie van het oog waarvoor druppels nodig zijn.
- dubbelzien, waarvoor eventueel een prisma in de bril of een nodig kan zijn.
- een (geringe) daling van de gezichtsscherpte. De gezichtscherpte herstelt zich in het algemeen weer in de maanden na de operatie, maar niet altijd tot het niveau van voor de operatie.
- na een aantal jaren kan het hoornvlies troebel worden, waarvoor een hoornvliesoperatie nodig kan zijn. Dit is een zeer zeldzame complicatie.

Praktische zaken rondom de operatie

De operatie gebeurt onder narcose of onder plaatselijke verdoving. Vrijwel altijd kan de operatie in dagbehandeling plaatsvinden. Dit betekent dat u dezelfde dag weer naar huis kunt.

Belangrijk

Het is belangrijk dat u zich goed voorbereidt. Lees daarom goed de volgende instructies.

Vorbereiding thuis

- Het is belangrijk dat u zich voor de operatie goed wast, ook uw haren.
- Gebruik geen make-up, nagellak of gezichtscreme.

- Is de operatie onder plaatselijke verdoving? Dan kunt u thuis gewoon ontbijten of lunchen.
- Is de operatie onder narcose? Dan moet u nuchter zijn: niet eten en drinken volgens de instructie die u heeft gehad van de anesthesioloog. Meer informatie staat in de folder 'Anesthesie en pijnbestrijding voor volwassenen'.
- Draag makkelijke kleding. Draag geen truien met een col.
- Laat uw sieraden thuis. Het is niet toegestaan om deze te dragen tijdens de operatie.
- Gebruikt u oogdrukverlagende druppels? Druppel deze dan gewoon volgens schema. Neem ook eventueel medicijnen die u gebruikt volgens voorschrift in.
- Gebruikt u plastabletten? Neem plastabletten pas na de operatie in.
- Gebruikt u bloedverdünnende medicijnen? Overleg dit voor de operatie met de oogarts.
- Als u ook andere medicijnen gebruikt, neem deze dan volgens voorschrift in.

De operatiedag

Waar meldt u zich?

- Bij plaatselijke verdoving: de operatie is op de Endoscopie- en Behandelafdeling (EBA). Meldt u zich op de afgesproken dag en op de afgesproken tijd bij de balie van de Endoscopie- en Behandelafdeling (1e etage).
- Bij algehele anesthesie (narcose): de operatie is op de afdeling Dagbehandeling. Meldt u zich op de afgesproken dag op de afgesproken tijd bij het loket van de Dagbehandeling (1e etage).

Beide afdelingen kunt u bereiken door vanaf de hoofdingang voorbij het eerste polikliniekplein (P1) te lopen en dan of links de lift of rechts de trap te nemen naar de eerste verdieping. Volg daarna de borden Endoscopie- en Behandelafdeling of Dagbehandeling.

☐ **Operatie op de EBA (plaatselijke verdoving)**

Vorbereiding voor de operatie op de EBA

- De verpleegkundige haalt u op uit de wachtruimte en neemt u mee naar de druppelkamer. U kunt uw broek en T-shirt aanhouden. De overige kleding moet u uittrekken.
- De verpleegkundige druppelt uw te opereren oog met druppels die verdoven, ontsmetten en uw pupil vernauwen.
- Voorafgaand aan de operatie wordt het oog verdoofd met een beetje verdovingsvloeistof. Deze wordt naast het oog aangebracht.
- De verpleegkundige brengt u naar de operatiekamer.

Operatie

Tijdens de operatie wordt uw gezicht afgedekt met een doek, hieronder wordt frisse lucht (zuurstof) geblazen, zodat u gewoon kunt ademen. U kunt omgevingsgeluiden horen merkt misschien dat de oogarts bezig is. U voelt geen pijn. Aan het eind van de operatie wordt het oog afgedekt met een verband en een plastic dop, dit blijft zitten tot de volgende ochtend. De operatie duurt ongeveer een uur. De hele behandeling duurt 1,5 tot 2 uur.

Na de operatie

Na de operatie wordt u teruggebracht naar de uitruimte. U kunt zich weer aankleden en u krijgt nog een kopje koffie of thee. Meestal gaat u binnen een half uur weer naar huis.

☐ **Operatie op de Dagbehandeling (narcose)**

Vorbereiding voor de operatie op de Dagbehandeling

- De verpleegkundige haalt u op uit de wachtruimte en neemt u mee naar de voorbereidingsruimte. U kunt uw broek en T-shirt aanhouden. De overige kleding moet u uittrekken. U krijgt operatiekleding om over uw kleding aan te trekken.
- De verpleegkundige druppelt uw te opereren oog met druppels die verdoven, ontsmetten en uw pupil vernauwen.
- De anesthesieverpleegkundige brengt u naar de operatiekamer. Hier wordt u in slaap gebracht.

Operatie

Aan het eind van de operatie wordt het oog afgedekt met een verband en een plastic dop, dit blijft zitten tot de volgende ochtend. De operatie duurt ongeveer een uur. De hele behandeling duurt 3 tot 4 uur.

Na de operatie

Na de operatie wordt u teruggebracht naar de uitslaapkamer en daarna naar de uitruimte. U kunt zich weer omkleden en u krijgt nog een kopje koffie of thee. Meestal gaat u binnen een half uur weer naar huis.

Naar huis

- **Niet autorijden na de operatie**

Zorg dat iemand met u meekomt naar het ziekenhuis of dat we iemand kunnen bellen om u na de operatie te komen ophalen. Kunt u geen begeleiding regelen? Dan kunt u bij ons ondersteuning aanvragen voor begeleiding naar huis. Vrijwilligers van het UVV helpen hierbij. Meer informatie hierover staat in de folder 'Wij helpen u op weg, ondersteuning bij ontslag'.

- **Controles**

U heeft de dag na de operatie een afspraak op de polikliniek. Dan wordt het verband verwijderd. Het oog hoeft overdag niet meer te worden afgedekt. Het kapje krijgt u mee naar huis. Dit moet u ter bescherming voor het slapen met een pleister over het oog plakken. Daarna heeft u tijdens de eerste 2 maanden 1 keer per 2 weken een afspraak.

- **Oogdruppels**

U moet tenminste 6 tot 8 weken na de operatie intensief druppelen, soms 6 of 8 keer per dag. Dit kunnen verschillende soorten oogdruppels zijn:

- Meestal moet u de eerste weken na de operatie nog de oogdrukverlagende druppels die u voor de operatie had, gebruiken. Nadat het slangetje open is gegaan zal de oogarts met u afspreken welke oogdruppels voor de langere termijn nodig zijn.
- Na de operatie zijn tijdelijk oogdruppels nodig tegen infectie (antibioticadruppels).

- Daarnaast gebruikt u oogdruppels tegen ontsteking (corticosteroiddruppels: Dexamethason of Prednisolon). Deze oogdruppels helpen ook om de oogdruk op termijn lager te houden. U kunt in de bijsluiter van deze druppels lezen dat u op moet letten bij glaucoom: soms kan tijdelijke oogdruk-verhoging optreden. U hoeft zich hier geen zorgen over te maken. Het komt zelden voor, omdat de operatie de oogdruk al verlaagt. Bovendien controleert de oogarts zeer regelmatig de oogdruk.

Adviezen voor thuis

- Wrijf nooit hard in uw geopereerde oog. Vooral in de eerste weken na de operatie is dit erg belangrijk.
- Plak de eerste maand 's nachts een oogdop voor het geopereerde oog. Zo kunt u het oog beschermen tegen stoten. Overdag kunt u het beste een (zonne-)bril dragen.
- Sporten (inclusief zwemmen) is de eerste 3 weken niet toegestaan.
- Douchen en haren wassen, mag na enkele dagen weer. Zorg dat er de eerste 10 dagen geen (kraan-) water in het geopereerde oog loopt! Houd daarom bij het douchen en haren wassen uw ogen dicht.
- Vermijd bukken, zwaar tillen en persen.

Wanneer moet ik contact opnemen?

Neem contact op met uw oogarts als:

- de pijn niet afneemt
- uw oog rood wordt
- uw zicht plotseling minder wordt

U kunt de oogarts van maandag tot en met vrijdag van 8.30 tot 16.00 uur bereiken via de polikliniek Oogheelkunde via ☎ (020) 599 30 46. Buiten deze tijden kunt u contact opnemen met de afdeling Spoedeisende Hulp via ☎ (020) 599 30 16.

Uitstel operatie

Het is altijd mogelijk dat een operatie uitgesteld wordt door onvoorziene omstandigheden. Denk bijvoorbeeld aan een patiënt die spoedeisende hulp nodig heeft. Hij krijgt om medische redenen altijd voorrang. Uiteraard stellen wij dan alles in het werk om u zo snel mogelijk te opereren/te behandelen.

Vragen?

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen, neem dan contact op met de polikliniek Oogheelkunde. Deze is bereikbaar van maandag tot en met vrijdag van 8.30 tot 16.00 uur via ☎ (020) 599 30 46 of via ✉ oogheelkunde@olvg.nl of kijk op www.olvg.nl/oogheelkunde

Meer informatie

Ook over de dagopname op afdeling Dagbehandeling en op EBA hebben we folders en informatie op onze website. Bij de Oogvereniging kunt u ook meer informatie vinden, zie www.oogvereniging.nl/ledengroep/glaucoombelangen.

onze lieve vrouwe gasthuis

postbus 95500
1090 hm amsterdam
☎ (020) 599 91 11

www.olvg.nl

algemene voorwaarden, kijk op
www.olvg.nl/algemene_voorwaarden

klacht of opmerking, ga naar
www.olvg.nl/klacht

een
santeon
ziekenhuis

Redactie en uitgave

Marketing en Communicatie
augustus 2014/oogheelkunde/301-1037/2013895